

τῆς ἀρχαιότητος, εἶναι ἄξιος τῆς ἰδιαιτέρας ἡμῶν ἐθνικῆς εὐγνώμοσύνης, διότι ἡ ἡμετέρα ἀρχαιότης ἐπιβάλλει αὐτῷ τὴν περιφρόνησιν τῶν σοβαρῶν λόγων ἐξ ὧν ἐπῆλθεν ἡ ἀλλοίωσις αὕτη καὶ ἐξ ὧν δὲν ἠδύνατο ἡ νὰ ἐπέλθῃ ἀναποδράστως. Τὰ φῶτα τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος ἦτο ἐπόμενον νὰ ἐπενέγκωσι σκοτασμὸν τινα εἰς τοὺς ἀπαρασκεύους ὀφθαλμοὺς, ὁ δὲ σκοτασμὸς ἐκεῖνος προῦκάλεσεν ἓν τε τῷ ἰδιωτικῷ καὶ τῷ δημοσίῳ βίῳ φοβεράς πράξεις, παραβόλους ιδέας, τεθορυβημένας ἐννοίας, αἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ μὴ ἀναβῶσιν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου. Ἀπὸ τεσσάρων ἤδη αἰώνων, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἀπὸ τοῦ παρελθόντος, ἤρξατο πάλῃ δεινὴ τῶν στοιχειωδεστέρων ἐπιστημονικῶν ἰδεῶν καὶ τῶν πεισιχωτέρων ἱστορικῶν ἀληθειῶν πρὸς παραδεδεγμένας δοξασίας αἵτινες κατ'οὐδὲν ἐννοοῦσι νὰ ὑποχωρήσωσιν· ἡ ἀνένδοτος αὕτη ἐπιμονὴ τῶν τελευταίων ἐπήνεγκεν ἀντίδρασιν παρὰ τῶν πρώτων, καὶ ἐκ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τούτου εἶδον μὲν οἱ πρὸ ἡμῶν ἐξαχολουθοῦμεν δὲ καὶ ἡμεῖς νὰ βλέπωμεν ἐκπορευομένας ἀνατρεπτικὰς τοῦ παντὸς ιδέας, αἵτινες τοὺς εὐσυνεῖς δῆτους νόας ὠθοῦσι μοιραίως εἰς τὴν ἀρχαιότητα, διότι ἐκεῖ ἀνευρίσκουσι ψυχικὴν ἡρεμίαν καὶ ἀνέσιν τινα ἀπὸ τοῦ θορύβου τῆς δεινῆς ἐκεῖνης συγχρούσεως. Ὁταν μετὰ προσοχῆς ἐρευνήσῃ τις τὴν ἐσωτερικὴν κατὰστασιν εὐρείας τινὸς ἐπικρατείας, τὴν διαστροφὴν ἣν ὑπέστησαν παρ' αὐτῇ τὰ θρησκευτικὰ δόγματα μεταβληθέντα εἰς δουλικούς ὑπηρέτας πολιτικῶν συζημάτων, τὴν ἐπιμονὴν μεθ' ἧς ἡ ὑπὴρχος ἐκεῖ ἀνθρωπότης διαιρεῖται εἰς τάξεις προνομιούχους καὶ εἰς τάξεις θητικὰς, θέλει ἐννοήσῃ πῶς ἀπὸ τῆς χώ-